

Dendrometriai alapfogalmak

Alakmagasság: annak a hengernek a magassága, melynek térfogata megegyezik a fa valamely térfogatával és átmérője a fa valamely magasságban mért átmérőjével.

Alakszám: a fa valamely térfogatának és egy henger térfogatának viszonyozása, mely henger magassága megegyezik a fa magasságával, átmérője pedig a fa valamely magasságában mért átmérővel. Attól függően, hogy mely magasságban mérjük az átmérőt beszélhetünk mellmagassági-, tő- valamint tetszőlegesen magasságban mért átmérőhöz tartozó alakszámról, térfogat szerint pedig összesfa, vastagfa és törzsfá alakszámról

Átlagátmérő (körátlag-átmérő): az állomány fainak mellmagassági átmérőiből számított négyzetes átlag.
Jele: D_g .

Átlagmagasság: az egyes faegyedek magasságának körlappal súlyozott átlaga. Jele: H_g .

Átlagos növőtér: a faállomány teljes területe osztva a törzsek számával.

Átmérőeloszlás: a törzsszám vastagsági fokok, vagy osztályok szerinti eloszlását jelenti.

Belenövés: a kritikus méret alatti fák méret fölöttivé válása, vagyis állományalkotóvá válása, növekedés következtében.

Egykorú faállományról beszélünk, ha a faállomány fainak kora azonos, vagy közel azonos (+/- 5év).

Elegyarány: egy állományösszetevő (fafaj) koronavetületei által elfoglalt terület és az állomány fái által elfoglalt összes terület hányadosa (általában százalékban kifejezve).

Életkor: az első sziklevel – vegetatív szaporodás esetén az első hajtáslevél – megjelenésétől a kormeghatározás időpontjáig eltelt teljes tenyészidőszakok (vegetációs periódusok) száma.

Faállomány: a valamilyen szempontból egységnek tekinthető erdőterületen található fák összessége (pl. egy erdőrészlet, vagy egy erdőbirtok faállománya).

Faállomány-jellemzőknek nevezzük mindazokat az ismérveket, amelyek egy erdőrészlet faállománya állapotának, múltjának és további fejlődésének meghatározásához szükségesek.

Faállomány-szerkezet: a faállomány összetétele fafaj, kor, eredet, átmérő, magasság, faosztályok, minőség és más jellemzők szerint.

Faállomány-szerkezettan: a faállomány-jellemzőkkel, azok egymáshoz való viszonyával és változásaival foglalkozó tudományterület.

Fatérfogat (faállomány fatérfogata): a faállomány kritikus méret fölötti fái összesfa-térfogatának (köbtartalmának) összege.

Fatérfogat-tábla (fatömeg tábla) olyan táblázat, amely tartalmazza egy adott fafaj faegyedének vágáslap feletti összes fatérfogatát a mellmagassági

Fatermési fok (Fatermőképesség): az összfatermés fatermési modell szerinti hektáronkénti átlagnövedéke 100% sűrűség és elegyarány feltételezésével, adott – fafajonként megállapított – korban. Meghatározása az állomány-összetevő kora és átlagmagassága alapján történik. Mértékegysége: $m^3/év/ha$.

Fatermési osztály: Az adott faállomány (állomány-összetevő) magassági növekedésének az ország összes azonos fafajú állományához viszonyított intenzitása, a legjobbtól a legrosszabbig I-től VI-ig terjedő római számokkal jelölve.

Fatermési tábla: olyan tapasztalati úton összeállított segéd táblázat, mely a kor és valamely átlagmagasság függvényében megadja a faállomány átlag-, illetve fajlagos értékeit elegyetlen, egykorú és teljes sűrűségű faállomány esetében.

Felsőmagasság, biológiai: a kimagasló faegyedek magasságának átlaga.

Felsőmagasság, matematikai: a hektáronkénti 100 db legvastagabb fa magasságának átlaga.

Gazdasági kor: a növekedést gátló körülmény (pl. árnyaltság, vadragás) miatti növekedés-visszaesésnek megfelelő időtartammal csökkentett életkor.

Köbtartalom: az egyes fák összesfa-térfogata, m³-ben (illetve tömörköbméterben) kifejezve.

Körlapösszeg: egy faállomány törzseinek mellmagassági körlapterület-összege. Jele: G.

Kritikus méret: az a legkisebb faméret, amelyiken aluli fát már nem veszünk számításba, nem tekintjük állományalkotó fának. A kritikus méret függ az állomány, vagy állományrész átlagos méretétől.

Növőtér: az egyesfa növekedésére rendelkezésre álló terület.

Részsűrűség: az állományösszetevő hektáronkénti fatérfogata osztva a megfelelő fatermési tábla valamely – főállományra vagy egészállományra vonatkozó – fatérfogat adatával.

Sűrűség: a faállomány valós fatérfogatának viszonyaránya ahhoz a fatérfogathoz, amellyel az adott faállomány az adott termőhelyi és környezeti tényezők *teljes kihasználása* esetén rendelkezhetne. Gyakorlati meghatározása: a faállomány fatérfogata és a fatermési táblák alapján 100%-os sűrűség feltételezésével számított fatérfogat hányadosa, százalékban kifejezve. A faállomány sűrűsége egyenlő a részsűrűségek összegével.

Szintezettség: a faállomány vertikális –szerkezetére, a szintek számára utaló ismérv. Megkülönböztetünk egy- és többszintű (két- vagy háromszintű) faállományokat.

Többkorú faállomány esetében a faállomány fáinak kora két vagy három eltérő értékkel jellemezhető.

Törzsszám: a kritikus faméret feletti törzsek száma.

Törzsszámcsökkenés: a faállomány törzsszámának csökkenése, pusztulás vagy kitermelés következtében.

Törzsszámnövekvés: a faállomány törzsszámának növekedése pótlás, állománykiegészítés, sarjadás, természetes felújulás és belenövés (állományalkotóvá válás) következtében.

Törzsszámváltozás: a törzsszámnövekvés és a törzsszámcsökkenés különbsége.

Vastagsági fok általában az állomány egyes fáin mellmagasságban végzett átlalás élességének megfelelő átmérő-tartomány. Általában 1 vagy 2 cm, de kivételesen 1 mm-es, vagy 4 cm-es vastagsági fokok is alkalmazhatók.

Vegyeskorú faállományban a faállomány fáinak kora nagy eltéréseket mutat és az állományban háromnál több eltérő korú állományrész található (+/- 15 évnél nagyobb eltérés, lassan növekvő fajoknál)..

Záródás, állapotjellemző - az állomány fái által elfoglalt terület és az állományterület hányadosa. Általában százalékban adjuk meg.

Záródás, esemény, a záródási folyamat befejeződését jelöli. Ez bekövetkezik akkor, amikor a fiatal fűcskák koronái – a növekedés folytán – a szomszédos fák koronáival túlnyomó részben összeérnek. Kiterjesztett értelemben bármilyen állománykorban használhatjuk a fogalmat a koronaszint bármilyen ok (pl. erdőnevelési beavatkozás, falopás, fapusztulás) miatti megbontása, megbomlása utáni "korona-záródási folyamat" befejeződésére.